

oblake, in klic: „na pomoč, na pomoč!“ razlegal se je v temno noč. Tako leteli niso Bobovci nikoli, kakor nocoj, — posebno pa Vid Kolomaja. Hitro vdarijo spet posrčeni Lukovci za njimi, — čuda, da so srečno kopita odnesli!

Tako spodletelo je bobovskim vitezom drugi pot; pa prav tako: netili in podpihovali so, dokler so si dobro zakurili in se opekli. Z največim trdom gasijo do belega dne, — pa vendar požrè jim ogenj marsiktero parmo in koč. Najhujše zadelo je kajžarja Čvrka, — ostane mu le kupček pepela in — žena. „Da bi še ti s kočo vred zgorela, imel bi zdaj samo eno nadlogo“ — zareži vès pobit bobnar nad svojo staro. Prime za palico, in gré po svetu norčij uganjat in — barantat.

„Pa kdo — kdo je vžgal?“ — vprašal je v Bobovcu človek človeka. „Kdo drug kakor ženske, ki so bile doma“ — zakliče Kolomaja, in ohladi si jezo nad svojim „zakonskim križem.“ Njegov izgled posnemal je marsikter gospodar, tudi županova Marinka pokusila je, kako diši brezovo olje. „Ko bi vas jezičnih žensk ne bilo, ne bi bili začeli mi tega neumnega boja!“ — djaj je general Kokot.

Lukovci izvedeli so še tisto noč, kdo jih je otel v največji sili; bil je to njihov prekanjeni lončarček Črepovec. Kajti povsod je imel nos in ušesa, tedaj izvoha še o pravem času namen sovražnikov. V tem prikrade se, Bog vé po kateri poti, v Bobovec. Misli si: „sila kola lomi“, in zapali vas po odhodu vojske. Zatoraj ostane zmir resnica: da je več vrednosti lisičja koža, kakor levova. — Z veseljem podarijo Lukovci vsak lončarju polno krpačo luka, oprostijo pa tudi njega in njegovo deco vseh srenjskih „štiber.“

Dvakrat so že odvrnili pogubo od svojih koč, al boja ni še bilo konec. Kajti Bobovcev ni zmodrila dvojna sramota in nesreča, — vedno pleli in motali so zle naklepe, češ, brez maščevanja ni nam več živeti.

Vendar nekterim, zlasti pogorelcem, bilo je ravsa in tepeznja dosti. „Pustimo bedake, očitno je, da jim pomaga sam peklenšček. Zakaj se dalje ž njimi ukvarjati, nimamo že škode in sramote dovelj, ne bode porekel vès svet, da smo se najedli norih gob?“

Tako odrezal se je oče Prtlikovec, in marsikdo je rekel, da tako je pravo. — Ali general Kokot in večina je djala: „Nobene stvari in zadeve se še ni poprijel Bobovec, da bi je ne bil srečno dovršil, tega ne trpimo tudi zdaj!“ — In ni potihnil v Bobovcu glas orožja. Še več strážo postavijo v „kastel“, ter pokončajo vse setve Lukovcev takraj močvirja. Vid Kolomaja pa ni rekel ne bev ne mev, ampak ležal je domá in vračil si opekline, ktere je bil skupil pri gašenju ognja.

Sopet preteče nekaj časa. Izza svojih zagrađ pikajo in grdiyo se sovražni sosedje brez konca in kraja. Da so se dali vgnati dvakrat v kozji rog, in služijo zdaj slabšim Lukovcem v posmeh, tega Bobovci ne morejo prestati. Neyoljni čakajo prave priložnosti, kajti njihov sklep je: „Če ne leži v desetih dneh Lukovec v pepelu, ne vrnemo se nobeden v svojo hišo.“

Veseli Lukovci pa djali so tako: „Dobre reči so vse po tri! Sreča otela nas je dvakrat, zakaj bi se izneverila tretji pot?“ — Le študirani kovač kimal je z glavo, rekoč: „Variabilis falsa que fortuna!“ *) Zavidal je tudi lončarju njegovo slavo in njegov luk. — Nekega dne napreže kobilico, in odpelje se urno za sive goré, pa kam? — tega ni povedal lastni ženi. Zastonj belili so si Lukovci glave, kam jo je potegnil kovač? Resnice pa ni izduhtal nobeden. (Kon. prih.)

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

V seji 1. februarja t. l. je v imenu tistega odbora, ki je presojal delovanje deželnega odbora, razložil poslanec Svetec v prelepo narejenem, jasno vse na drobno razlagajočem in z živo pohvalo sprejetem poročilu, kako je kranjska dežela z davki (fronki) preobložena. Povedal je, da so Njih Veličanstvo presvitli cesar 31. decembra 1864 izdali naredbo, s katero so hoteli preveliko težo deželi nekoliko zlajšati, in ktera se tako-le glasi: 1. Naj se zemljiščini davki, ki so do konca leta 1864 na dolg ostali, tistim dolžnikom, ki po spričevanju finančnih in političnih gospodk zavolj neugodnih okoliščin poslednjega časa ne morejo plačati, brez vsega silnega iztirjevanja kolikor mogoče obilno odpišejo; 2. od leta 1865 naprej pa se more vsako leto do tistihmal, dokler se grunti davki iz novega ne uravnajo, po tistih krajih, ki so najhujše preobloženi, po izkazu in nasvetu gospodk in z ozirom na tadanje okoliščine odpisati ali ves davek ali vsaj nekoliko tako posameznim posestnikom, kakor tudi celim soseskam in okrajem.

Ta tako dobrotljiva naredba, pravi poročevalec Svetec, pa zato ni obrodila pravega sadu, ker je c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani in c. kr. kantonske gospodske niso prav izpeljale, tako, da se zastankov do konca leta 1864 ni več odpisalo ko 45.411 fl.; za leto 1865 se pa do zdaj še celó nič storilo ni.

Ker je kranjska dežela od leta 1844, odkar je kataster storjen, s preobloženjem 5 do 6 milijonov gold. po primeri plačala več davkov (fronkov), kakor štajarska in koroška, je odpisani znesek res majhen polajšek.

Na dalje je popisal današnji žalostni stan gruntnih posestnikov, in kako silno je naša dežela zavolj prevelikih davkov ubožala. Nekdanji lepi gozdi, pravi, so zginili; ljudje so zadolženi; redki so kmetje, da bi imeli toliko živine, kar je potrebujejo, da bi svoje grunte tako obdelovali, kakor gré; od sile gruntarjev je celó taci, ki nimajo več svoje živine, ampak le tako, ki jo v rejo dobó.

Grajal je tudi to, da se pri nas za davke rubijo take reči, ki so potrebščine gospodarstvu (fundus instructus), na pr. delavna živina, potrebno žito, klaja itd., — kar je zoper postavó.

Po pisal je letošnjo veliko potrebo, v kaki stiski so ljudje zavolj lanske slabe letine, zavolj pomanjkanja denarjev, zavolj nizke živinske in žitne cene.

Nazadnje je storil naslednje nasvete:

1. Milostna naredba presvitlega cesarja od dne 31. decembra 1864 naj se s hvaležnostjo sprejme;

2. vlada se ima vprositi prvič, naj se od leta 1865 naprej vsako leto do tistihmal, dokler se grunti davki iz novega ne uravnajo, po tistih krajih, ki so najhujše obloženi, z ozirom na dotične okoliščine odpisujejo davki ne samo posameznim gruntim posestnikom, ampak tudi celim soseskam in okrajem tako, da se znesek, ki se ima odpisati, že med letom ustanovi po zaupnih možeh, med kterimi naj imajo tudi udeleženci svoje zastopnike: drugič naj se izprosi pri Njih Veličanstvu cesarju, da se polajšanje davkov, ki je 31. dec. 1864 dovoljeno tistim krajem, ki so najhujše obloženi, raztegne na celo kranjsko deželo tako, da bi se 1866. leta in naprej za davek ne jemalo več po 16, ampak samo po 12 od sto čistega katastralnega prihodka, in da bi se le po tej meri tudi prikladi odmerili; tretjič: naj vlada dobro pazi, da se za davke ne bodo v rubežen jemale gospodarske potrebščine (fundus instructus); četrto: to prošnjo naj tudi pri c. k. državnem ministru

*) To je: sreča je okrogla, ali: sreča na razpotji sedi.

podpira tisto poslanstvo, ki se ima zavolj odvzetega (inkameriranega) deželnega premoženja na Dunaj podati.

Vsi ti nasvetje so bili enoglasno sprejeti; poleg tega pa je bilo še sklenjeno, da se pošljejo s poročilom g. Svetca vred deželni vladi, ker bolj odkritosrčno pa tudi resničnejše, kakor v njegovem sporočilu, niso še bile rane kmetijskih naših gospodarjev nikdar in nikjer popisane, pa tudi pot je pokazana, kako da naj se celijo, da se zacelijo saj kolikor je mogoče. Gospod Svetcu gré živa hvala, da si je toliko truda prizadel, da je po sklepu odborovem dovršil na blagor naši deželi svojo nalogo tako, da moremo upati, da bode visoka vlada na pomoč pritekla ubogi naši deželi. In tako je g. Svetec izpolnil prejeto svojo nalogo tako, da je národna stranka pokazala v njem, da ji ni samo mar za to, da se narod naš povzdigne na srečnejši duševni stan po pravicah domačega jezika v šolah in kancelijah, temuč tudi za to, da se mu polajša težavni stan vsakdanjega življenja, ali na kratko rečeno, da národna stranka deželnega zbora kakor skrbi za duševni blagor svojega naroda, tako skrbi tudi za posvetni blagor njegov.

V 23. seji dne 1. februarja je cesarski namestnik baron Bach odgovoril na vprašanje Svetčevevo zaradi vpeljanja slovenskega jezika v uradih (ces. kancelije) blizo tako-le: Pritožba, da se ukaz pravosodnega ministerstva dne 15. marca 1862 št. 865 djanski ne izpečuje pri tukajšnjih sodstvih, ni popolnoma pravična, ker se, kakor ta ukaz velevala, vsa izpraševanja in preiskovalni zapisniki pišejo po skozi in skozi nemškega in slovenskega jezika zmožnih sodnikov in zapisnikarjih sicer v nemškem jeziku, v nje pa se stavljajo vse važne in odločilne točke tudi z lastnimi slovenskimi besedami obdolženega ali pa prič. Že za več let ni nikdo ugovarjal, da bi dobro ne razumel preiskovalni sodnik jezika preiskovanega ali priče, te priče pa ne jezika preiskovalca, da bi se tedaj izpraševalni ali preiskovalni zapisniki zaradi pomanjkljivosti jezičnega znanja ne bili zapiovali na tenko ali resnično. Kazenske obravnave se slovenskimi toženci se pričenjajo in končavajo slovenski, prvosednik, sodniki, kakor državni pravdniki govore in obravnavajo slovenski, čestokrat v daljših govorih in nasvetih, tudi rabsodba se naznani slovenski in vsa končna obravnava bi se lahko imenovala slovenska, ako ne bi ravno zagovorniki (navadno odvetniki (advokati) in odvetniki (vajenci) zagovarjali skoraj zmirom nemški in le redko slovenski. To kaže, da ni treba k slovenskim sodnijskim obravnavam samo vsakdanjega znanja, temuč tudi varnosti v terminologiji zakonitih prestav kazenskega zakonika in redú kazenske obravnave. Prisegajo sploh le slovenski govoreči v državljanskih in kazenskih zadevah slovenski. Slovenske vloge, ki se pa kaj redko nahajajo, se reševajo slovenski; to velja posebno od deželnega sodstva ljubljanskega, med tem, ko se pri novomeškem sodstvu razun nekih spričal županov v kazenskih rečeh nikoli ne vlagajo. Že tiskani obrazci se rabijo primerno. Preiskovalna sodstva na deželi zapisujejo izpraševalne in preiskovalne zapisnike navadno nemški, vendar se zapisavajo važnejše točke z lastnimi slovenskimi besedami obdolženega ali priče. Vsi preiskovalni sodniki in perovodji so slovenskega jezika popolnoma zmožni. Slovenski zapisniki se v resnici redkeje nahajajo, ker si vsi sodnijski uradniki še niso prilastili slovenskega jezika v besedi in pismu se zakonitimi izrazi, dasi so tudi skoraj vsi deželni sinovi, zato je pa ministerstvo dne 15. marca 1862 št. 865 zaukazalo, da se pri sodstvih slovenski jezik rabi le kolikor „je mogoče“ in „kolikor se dá.“ Ker še dozdanimamo dovolj v slovenščini izobraženih sestavljavskih in pisarnih uradnikov (Concepts- und Kanzleibeamten), tudi

ni zapisnikarjev, ki bi toliko izurjeni bili, da bi odgovor stranek slovenskih zapisali slovenski, med tem, ko hitreje zapišejo to, kar jim preiskovalni sodnik narekuje nemški. Po tem takem se že zdaj ne more vstreči želji vprašalcev, da bi se pri sodstvih se Slovincem skozi in skozi zapisovalo slovenski. Kakor pri sodstvih in preiskovalnih sodstvih občujejo tudi drugi in čisti politični uredi se Slovincem le slovenski. Uradniki politični so tudi skoraj vsi deželni sinovi in tudi umejo deželni jezik popolnoma. Slovenske vloge so redke in se nahajajo k večjemu v sodnijskih zadevah ter se reševajo vedel slovenski. V političnih rečeh se rešuje navadno le nemški. Zapisniki se še ne nespremenjeno zapisujejo nemški, vendar kolikor se dá zvesto po slovenskih odgovorih, ki se beró strankam in te potrjujejo, da se je resnično zapisalo. Politični zapisniki bi zelo težavni bili, posebno v umetnih vprašanjih zaradi terminologije. Tudi pri okrajnih uredih se ni pritožil nikdo, da bi ne bil razumel uradnika in ta ne stranke. Iz tega se vidi, da se zdaj, ko še deželani — saj v pismu ne — niso dovolj napredovali in se izurili v slovenščini, ne more več zgoditi pri sodstvih in uradih, kakor se godi, da se s tem vstreza vsem pravičnim željam slovenskega ljudstva in da se ta ne pritožuje čez to. Krivično se obdolžuje vlada, da ne misli resno slovenščini pripomoči pri sodstvih in uradih k tej pravici, katero kažejo zakoni in posebno se upera trdenju, da se pisano gledajo in zaterajo uradniki, ki so marljiveji v tej zadevi. Prečuden je vprašanja stavek, da se zaznamnujejo taki uradniki v „Qualificationstabelle“ kot narodni prenapetneži — trdenje, ki gotovo — naj se komu verjetno zdí ali ne — izvira iz tega, da se je prelomilo tajništvo uradsko. Vlada se bode tudi za naprej tega držala, da bodo uradniki kranjski popolnoma zmožni jezika deželnega, da bodo z ljudstvom slovenskim občevali slovenski ne samo ustmeno, temveč tudi pismeno, kolikor se dá, in prepusti napredujoči omiki slovenščine in marljivosti tistih, ki se poprijemajo javnih služeb, da se izurijo v slovenskih izrazih in pismih slovenskih, tako, da se sčasoma dovrše vsi neogiblivi pogoji.

Zaradi učiteljstva na tukajšnji realki stavi g. Svetec z družniki svojimi v 24. seji dne 3. februarja sledeče vprašnje: Na vprašanje, katero so podpisani v 15. seji stavili zaradi preziranja g. J. Tušeka in vmestenja g. Vastlerja na tukajšnji realki, je odgovorila Nj. eksc., da se na slovenskega prositelja zato ozirati ni moglo, ker je to službo s 630 gld. nastopiti hotel s tem pogojem, da se mu pusti zdanje plačilo 840 gold. ki ga ima v Zagrebu. Ta prošnja se pa ni mogla vslišati za to, ker se mu ni mogla dati viša plača, dokler ni vvrsten v viši plačilni red (Gehaltskategorie) in ni bilo nikakoršnega vzroka, da bi se mu bilo osebno priložilo in tako obtežil državni zaklad. Iz izvirnega pojasnjenja J. Tušeka v „Novicah“ dne 31. januarja pa se vidi, da ni pod tem pogojem, da se mu pusti zdanje plačilo, ampak da se vvrsti v višji plačilni red z 840 gold., izpraznjeno učiteljstvo nastopiti hotel. Omenjeni stavek njegove prošnje se glasi: (Kakor v „Novicah“) Ta prošnja ni le primerna bila po razglasu, ki je očitno se glasil na 630 gold. oziroma 840 gld., temveč tudi za to, ker ste tistikrat in še zdaj prazni bili dve mesti z višim plačilom 840 gold., in ker je nedvomljivo zaslužil po njegovih učiteljskih letih eno teh mest. Prošnja gosp. J. Tušeka se tedaj ni nikakor pregrešila zoper načelne naprave in tudi ne zoper navade na tukajšnjih srednjih šolah. Kajti ravno po teh razmerah sta se v istem letu predstavila dva učitelja, namreč Jože Winter iz Celovca na realko, in dr. Rumpf iz Sibinja na gimnazijo v Ljubljano in vvrstila v višo plačo. Njih eksc. se tedaj okoliščine niso popisale na tanko po njenih podložnih, in

podpisani si ne morejo kaj, da bi v neopravičanem preziranju Tuška in v prestavljanju Wastlerja po vseh pogojih, ki jih je postavil razglas, ne zagledali, da se prezirajo domače učiteljske moči. Podpisani tedaj vprašajo iz vzrokov, ki so navedeni v prvem vprašanju, Nj. eksc. cesarskega namestnika: ali je c. kr. vlada pri volji, v prihodnje svojo moč staviti zoper tako ravnanje, ki je nasprotno namenu učenja in načelu ravnopravnosti. (Sledijo podpisi: Svetec, dr. Bleiweis, dr. E. Costa, dr. Lovro Toman, Kapele.)

Dopisi.

Iz Zagreba 9. sveč. * — V sredo 7. dne t. m. osnovali so tukajšnji pravniki (juristi) v redutni, krasno okinčani dvorani v resnici sijajen ples, lahko se reče, da so prekosili s tem vse druge zabave, kar jih je bilo letos v Zagrebu. Čez 600 ljudi vseh stanov se je zbralo, med njimi so tudi sedaj v Zagrebu bivajoči vladika Strossmayer, patrijarh Maširević in ban baron Sokčević društvo počastili. Brzjavni pozdravi prispeli so iz Beča in Kraljevice v Primorju. — Tudi zagrebški Slovenci smo na Svečnico spomin Vodnikov v gostilnici „pri zelenem drevesu“ obhajali. Bilo nas je v veseli družbi vseh skupaj do 60 oseb različnih stanov. Gospod prof. Macun odprl je besedo s primernim govorom. Gosp. Zarnik, izbran, za stola ravnatelja, je marsiktero dobro odkril in uganil. Med ostalimi nas je posebno razveseljeval g. Matevž Trnovec s svojo deklamacijo „Kralj Matjaž“ in drugimi smešnimi pripovedkami. Milo nam je bilo, da med precejšnjo množico povabljenih gostov nas je počastil tudi veleučeni in slavni gospod dr. Matija Smodka, kr. profesor na tukajšnji pravniški akademii, mož, ki je prvi jel učiti jugoslovenski jezik na tem učilišču. Pozno v noč že obiskala sta nas tudi g. Kolarić, poslanec na hrvaškem zboru, ki se je že toliko v Sevnici Slovencem prikupil, in tukajšnji pravoslavni duhovnik častiti gosp. Vujnović. V veselem društvu pogovarjaje, pevaje in zdravice pošiljaje po vsem svetu sedeli smo do rane zore in jako zadovoljni zapustili smo spomina vredno družbico.

Iz Maribora 11. svečana. — s — Dr. Srnec in dr. Pavlič sta imenovana odvetnika (advokata), uni na Kozjem, ta v Vélkovcu, — vesela priča, da se Slovenec ne zameri sedanji vladi, ako se Slovenca spoznáva, kakor je to popred bilo. Njuni odhod obžaluje tukajšnja čitavnica, Slovenci pa dobijo zato dve novi slovenski pisarnici. Kajti obadva imata trdno voljo za slovenske stranke pisati slovenska pisma za vse reči in pri vsaki inštancii. Odpira se jima tedaj lep in obširen delokrog za slovenstvo in njuna krepka volja in duševna moč ste nam poroka, da vse zapreke na tem potu in poslu podereta. Njunu dosedanje delo v naši čitavnici je pa zapisano z zlatimi črkami v spominu in zapisnikih naših. — Nezaupnico, ki se je poslala g. Feyrerju in Lešniku, bi še več domorodcev iz Ruj in v Slovenskih goricah rado podpisalo, pa jim nije prišla v roke. Ker se o tem vprašuje, naj bode vsem rečeno, da so volivci kmečkih srenj mariborskega, bistriškega in šentlenartskega okraja hoteli svojima poslancema dokazati, da je večina njunih volivcev ž njunim glasovanjem v najvažnejših prašanjih nezadovoljna in ravno nasprotnega mnenja in je ju s tem hotela napotiti, naj odstopita. Za ta dokaz je ono število zadostilo. Danes leto pa lahko pri novih volitvah, ako Bog dá, vsi svoje prepričanje pokažemo ter si priskrbimo boljših poslancev; kajti družega postavnega sredstva nimamo, da bi ju k odstopu primorali. — Srenja Frauhauska je gospoda Dragotina Jenkota, koncipista in jugoslovanskega tolmača pri popečiteljstvu pravdoslovja v pripoznanje

njegovih zaslug za slovenstvo poprek in posebno zavolj slovenske prestave zakonika — si izvolila za svojega častnega srenjana. Slava Vam!

Iz Ljubljane. Seja deželnega zbora v ponedeljek je bila dolga (trajala je še čez štiri popoldne) in vihar na nobena druga, razun tiste o adresi. Izprva je mirno tekla, dokler ni prišel šolski predlog zavoljo učnega jezika v ljudskih in srednjih šolah na vrsto. — Predsednik dr. pl. Wurzbach je med drugim naznanil peticijo (prošnjo), ki jo je iz Tržiča dobil poslanec Brolich v tistem smislu kakor poslanec Dežman iz Idrije: naj bi se ne sprejel dr. Bleiweisov in njegovih družnikov predlog. — Potem je naznanil vprašanje, ki jo je stavilo mnogo poslancev do c. kr. deželne vlade: kako je to, da je na zahtevanje c. k. deželne sodnije ljubljanske*) se ustavilo 10. t. m. seštevanje glasov, ki so jih volivci kranjske kupčijske in obrtnijske zbornice poslali zbornici. Osupnil je ta ukaz dotično komisijo in tudi drugo občinstvo, tako, da so mnogi poslanci vprašali: s čim da c. k. deželna vlada more upravičiti tisti ukaz, ki je škrutinjo ustavil, in ali c. k. deželno sodnijo ni volja, da se brez ovére dovrši seštevanje glasov? — Njih eksc. gosp. deželni poglavar je obljubil, da odgovori v eni prihodnjih sej. — Za tem je prišla vodna postava na vrsto, ki je bila kmali pri kraji. — Zdaj pa se začne razprava o gori omenjeni šolski zadevi. Pred vsem poprime besedo Njih eksc. deželni poglavar, da pové, kaj vlada misli o tem predlogu. Vse verno poslušaj in večkrat se slišijo „dobro“-klici. On pravi, da vlada želi, da se šolska mladina temeljito nauči slovenskega jezika; vlada se tedaj ne ustavlja predlogu, kateri želi, da se obširnejše vpelje slovenski jezik v šole; al le to ni pravo, da bi se to dovršilo po deželni postavi, ker ta stvar spada v vladino eksekucijo. — Dr. Bleiweis bere zdaj obširno sporočilo dotičnega odbora, kateri upravičuje bravcem našim že znani predlog z nekimi premembami popolnoma; vsi odborniki (Njih eksc. baron Schloissnigg, dr. Bleiweis, dr. E. Costa, Svetec, dr. Toman, baron Zois) so bili za ta predlog, le edini dr. pl. Wurzbach ne, ki ga sicer tudi za pravičnega priznava, pa ne za koristnega! Prvi se vzdigne zoper predlog poslanec Kromer in ga hudo pobija, napada „prenapete narodnjake“, da delajo nemir z jezičnimi zdražbami, napada duhovščino, ktera se vtikuje v narodne stvari in celó med drugim pravi: „Bral sem o časih, ko so svetinje (Reliquien und Kreutzpartikeln) s trte vili, svetinje na ozarah (am Anger) poberali in jih ljudstvu za rešilne navratke (amulette) prodajali. Al taki časi ne pridejo več, naj se posamni aposteljni napenjajo kakor koli“ itd. Kultura „nemška“ mu je čez vse. Silen vihar med poslanci in poslušalci je vstajal med govorom njegovim. — Za njim ostane baron Schloissnigg in tako mirno in tako jasno zagovarja predlog odborov, kakor ga more le tisti, kdor vé, kako žalostno se godí pravicam našega jezika v šolah, in kdor živo čuti potrebo, da se narodu pomaga. Kaj so nam šole naše prinesle po sedanjem stroji, vsak vé, kdor ne zatiskuje oči resnici; skusimo drugo pot, da vidimo, ali ne bo bolje po novem! Z veliko pohvalo je bil sprejet njegov govor. — Za njim poprime besedo dekan Toman ter pravi, da na grde napade Kromerjeve se ne spodobi odgovori; v prav izvrstnem govoru kaže, kako so nekteri poslanci 1863. leta mile grlice bili slovenščini, kako pa ji zdaj nasprotujejo! Ali hočete — pravi v sveti jezi — da je naš jezik še dalje mrtvi jezik kakor jezik latinski?! — Z veliko pohvalo od narodne strani končá

*) To zahtevanje se opira na neki „ingesendet“ v „Laibach. Zeit.“, kateri toži, da je nekdo nekemu volivcu po nekaki sili vzel volilni list in ga mu ni hotel nazaj dati.